

Om projektet

Helhedsorienteret Bæredygtig Jordhåndtering (2014-2018)

Hjemmesiden jordhaandtering.dk er resultatet af projektet Helhedsorienteret Bæredygtig Jordhåndtering, som Region Hovedstaden tog initiativ til i samarbejde med Bygherreforeningen i 2014. Bygherreforeningen repræsenterede et konsortium, hvori Sweco Danmark A/S og NIRAS A/S medvirkede som tekniske konsulenter.

Formål og mål

Formålet med projektet for overskudsjord var at bidrage til udvikling af nye måder til håndtering af overskudsjord fra bygge- og anlægsprojekter, så jordhåndtering sker på en mere ressourceeffektiv og bæredygtig måde – også i økonomisk forstand. Den overordnede målsætning var, at overskudsjord skal opfattes som en ressource og ikke som et affaldsproblem.

Projektet forventedes at få stor betydning for dansk jordhåndtering, ligesom det forventedes at skabe værdi for samfundet, herunder for de mange private virksomheder og offentlige myndigheder, der har indgået i partnerskaber bag de enkelte delprojekter.

Projektets mål var bl.a. at komme med anbefalinger til regelændringer, udvikle metoder til reduktion eller genanvendelse af overskudsjord, og teknikker til forædling af overskudsjord, samt gennem konkrete cases at demonstrere, hvordan jord kan genanvendes og dermed blive til en ressource.

Delprojekter

Projektet bestod af 9 delprojekter, der kort er beskrevet herunder. Alle resultater (bortset fra jordbasen.dk) findes på hjemmesiden, og et udvalg kan tilgås via de angivne links.

1. Godkendelsesordning for jordprøvetagere

- Projektet skulle medvirke til at sikre en repræsentativ og ensartet prøveudtagning af jordprøver efter entydige metoder med henblik på at sikre mindst mulig tvivl om jordprøvens forureningsgrad og dermed mindske eventuelle tvivlsspørgsmål om jordens reelle forureningsgrad.

2. Planlægningstilgange

- Projektet skulle udvikle nogle planlægningsværktøjer til at opnå en mere bæredygtig tilgang til overskudsjord, ved at indtænke genanvendelse af jord og minimering af jordmængder, der skal flyttes i forbindelse med et byggeri, så tidligt planlægningen som muligt. Problemstillingen er, at det ofte er for sent i projektforløbet, at genanvendelsen indtænkes. Derudover er det svært at få overblik over hvilke muligheder der rent faktisk er, og hvad man må. Og endelig er det svært at gennemskue de økonomiske og miljømæssige fordele. [Læs mere om tidlig planlægning her](#)

3. Lokal jordhåndtering

- Der er to måder at reducere transporten af overskudsjord på. Man kan optimere og reducere mængden af overskudsjord, eller man kan genanvende overskudsjord så tæt på hvor den er gravet op som muligt. Det er den lokale genanvendelse som dette projekt undersøgte. [Læs om case her](#)

4. Portal for udveksling af overskudsjord – jordbasen.dk

- Projektet udviklede en jordbase – eller et websted for "soil dating" – hvor aktører på området for overskudsjord kunne mødes. Delprojektet skulle yderligere styrke den digitalisering af jordområdet, der allerede var påbegyndt. Danmarks Miljøportal vedvirkede ved udviklingen af jordbasen.dk og den efterfølgende drift frem til nedlukningen heraf efter to år som følge af manglende interesse fra markedsaktørerne.

5. Forædling

- Formålet med dette delprojekt var at identificere og videreudvikle teknikker til forædling af jordkvaliteten, med henblik på at kunne behandle forskellige jordkvaliteter på stedet og bringe tidligere uanvendelige jordpartier op til kvaliteter, som gør, at bortkørsel og tilkørsel af nye materialer kan reduceres eller helt undgås. [Hent rapport som pdf](#)

6. Overskudsmuld på landbrugsarealer

- Projektet skulle afdække, hvorvidt modtagelse af ren overskudsmuldjord kan blive et bæredygtigt forretningsområde for dansk landbrug og dermed undersøge i hvilken grad landbruget kan bidrage til en løsning på at modtage ren overskudsmuldjord. [Hent rapport som pdf](#)

7. Sundhedslandskaber

- Der er efterhånden en lang række byggerier eller anlæg, der er i stand til at opnå jordbalance i slutresultatet. Der er dog ofte i bygge og anlægsprocessen store mængder jord i midlertidige depoter. Her er jorden inaktiv. Projektet undersøgte om disse depoter kan aktiveres til fx idræt. [Hent rapport som pdf](#)

8. Klimatilpasning med overskudsjord

- Projektet tog afsæt i ønsket om at kunne håndtere ren overskudsjord lokalt. En mulighed for lokal håndtering er at genanvende jorden til klimatilpasningstiltag. Forsyningsselskaberne er jordproducenter og kommunerne har ansvaret for at klimatilpasningen, som de beder forsyningsselskaberne hjælpe med. Projektet undersøgte om kommuner og forsyningsselskaber kan indgå et samarbejde om at anvende overskudsjord til klimatilpasning, samt om det teknisk, økonomisk og tidsmæssigt er hensigtsmæssigt. [Læs eksempel på case her](#)

9. Overskudsjord i energianlæg

- I projektet er der undersøgt og beskrevet mulighederne for anvendelse af overskudsjord i anlæg, som sigter på lagring og produktion af vedvarende energi. Konkret er det undersøgt, hvordan råstofgrave kan reetableres til rekreative formål, samtidig med at de anvendes til energiformål. [Hent rapport som pdf](#)

Projektpartnerskaber

Bag delprojekterne stod etablerede partnerskaber med partnere fra private virksomheder og organisationer, og offentlige myndigheder, institutioner og styrelser. Du kan se [listen over samarbejdspartnere her](#).

Jordhåndtering.dk

Formålet med hjemmesiden var og er fortsat at samle alle de mange resultater fra de ovenstående projekter, så det er nemt at bruge for de relevante brugere.

Hjemmesiden fungerer fortsat som bibliotek for projektets resultater, men er desuden udvidet til at rumme bl.a. nyheder og opdateres løbende med ny viden, der deles blandt fagfolk, der beskæftiger sig med området.